

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/71/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5318201423
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. František Dulačka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5318201423.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Františka Dulačku a členov senátu Mgr. Márie Kašíkovej a JUDr. Jany Kotrčovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého: T. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom B. X. XXX, t.č. Reedukačné centrum Čerenčany, Samuela Kollára 72, Rimavská Sobota, v konaní zastúpený: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov - matky: Q. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom B. X. XXX a otca: Y. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom B. X. XXX, za účasti: Reedukačné centrum Čerenčany, Samuela Kollára 72, Rimavská Sobota, o nariadenie ústavnej výchovy, na odvolanie matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca zo dňa 11. septembra 2018, sp. zn. 9P/18/2018-70, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie nariadil nad maloletým T. Z., nar. XX.X.XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Čerenčany, Samuela Kollára 72, Rimavská Sobota (výrok I.). Matku Q. Z. zaviazal k povinnosti platiť výživné na maloletého T. od 30.8.2018 vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované neplnoleté dieťa podľa zákona č. 601/2003 Z.z., ktoré je povinná zasielať vždy k 20. dňu v mesiaci vopred na účet Reedukačného centra Čerenčany (výrok II.). Otca zaviazal k povinnosti platiť výživné na maloletého T. od 30.8.2018 vo výške 200 € mesačne vždy k 20. dňu v mesiaci vopred na účet Reedukačného centra Čerenčany (výrok III.). Týmto rozsudkom zrušil uznesenie Okresného súdu Čadca zo dňa 15.8.2018 č.k. 9P/29/2018-15 (výrok IV.). Žiadnemu z účastníkov náhradu trov nepriznal (výrok V.). V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že dňa 7.8.2018 začal ex offo konanie vo veci starostlivosti o maloletého T., keďže uznesením Okresného súdu Čadca zo dňa 19.4.2018 sp. zn. 16PPOm/1/2018-79 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola rodičom maloletého dieťaťa uložená povinnosť odovzdať maloletého T. do starostlivosti zariadenia Detského domova sv. Jozefa so sídlom v Turzovke. Ďalším uznesením Okresného súdu Čadca zo dňa 15.8.2018 sp. zn. 9P/29/2018-15 neodkladným opatrením nariadil Detskému domovu sv. Jozefa v Turzovke odovzdať maloletého T. do starostlivosti Reedukačného centra Čerenčany. Uvedeným rozhodnutiam predchádzalo uznesenie Okresného súdu Čadca zo dňa 23.3.2017 č.k. 16P/10/2017, ktorým uložil rodičom maloletého dieťaťa odovzdať dieťa do starostlivosti Diagnostického centra Ružomberok. Z odôvodnenia uznesenia vyplynulo, že v rodine maloletého problémy s maloletým majú rastúcu tendenciu. Akákoľvek snaha zo strany rodičov u maloletého nenašla žiadnu odozvu. Nevhodné správanie sa maloletého, nerešpektovanie rodičov, učiteľov, odmietavý prístup k plneniu školských povinností, príkazov a pokynov rodičov sa prejavuje v nedostatočnom prospechu, v nevhodnom postoji maloletého k rodičom, spolužiakom v škole, v snahe o manipulovanie učiteľov, nepripravovaní sa do školy, neskorých príchodoch domov, pomerne vysokej absencii v škole. Situácia v rodine je sledovaná

dlhšiu dobu, napriek tomu nebolo zaznamenané zlepšenie správania sa maloletého. Rozsudkom Okresného súdu Čadca zo dňa 14.7.2017 č.k. 7P/18/2017-43 bol maloletý T. dočasne odňatý z osobnej starostlivosti rodičov a bol mu nariadený pobyt v zariadení Diagnostické centrum Ružomberok na účely zabezpečenia odbornej pomoci na 6 mesiacov. Po návrate maloletého do rodinného prostredia z diagnostického centra maloletý dodržiaval stanovené hranice len krátke obdobie. Pokiaľ súdom bolo nariadené rodičom odovzdať maloletého do starostlivosti zariadenia - Detského domova sv. Jozefa v Turzovke, bolo konštatované, že rodičia maloletého opätovne jeho výchovu nezvládajú a správanie maloletého sa vracia späť do predchádzajúceho stavu. Maloletý bol nesústredený, nepripravoval sa na vyučovanie, nenosil si pomôcky, na vyučovaní spal, správal sa agresívne aj voči ostatným spolužiakom. Z uvedeného je zrejmé, že pobyt maloletého v Detskom domove sv. Jozefa v Turzovke sledovaný účel nedosiahol. Detský domov sv. Jozefa v Turzovke odporúčal maloletého umiestniť v režimovom výchovno - vzdelávacom zariadení. Odporúčanie pobytu maloletého v režimovom zariadení vyplynulo aj z vyjadrenia MUDr. R., podľa ktorého v nadväznosti na hospitalizáciu maloletého v Detskej psychiatickej liečebni v Kremnici v období od 7.6.2018 do 30.7.2018 vyplynulo, že maloletý potrebuje režim a „silnú ruku“. Podľa správy Reedukačného centra Čerčenany zo dňa 7.9.2018 bola maloletému diagnostikovaná porucha správania ADHD. U maloletého bol zadokumentovaný výskyt alkoholu a prejavili sa aj známky nikotinizmu. Ako žiak siedmeho ročníka nemal šancu sa v triede presadiť, hľadá si kamaráta, má problém nájsť spriaznenú dušu. V triede je utiahnutý a pomerne tichý. Na vyučovaní dosahuje slabé výsledky. Jeho školské výsledky sú podmienené do značnej miery zníženým intelektom, pomalým pracovným tempom a slabou vytrvalosťou. Najlepší vzťah má na hodine pracovného vyučovania. Má pomerne nízke sebavedomie, dospelým nedôveruje. Na prípadné upozornenia reaguje pozitívne, ale snaží sa prispôbiť svoje správanie kladeným požiadavkám. Vyžaduje si dlhodobé citlivé vedenie a pôsobenie zo strany dospelých zamerané hlavne na pochvalu a povzbudenie pri drobných pokrokoch v učení. Dominuje u neho znížené sebavedomie, pocity nedostatočnosti, ktoré môžu byť sčasti spôsobené menším vzrastom, aj tým, že je najmladším členom rodiny. Vzhľadom na krátkosť pobytu nemal závažnejšie porušenie vnútorného poriadku zariadenia. Vzhľadom na zistené skutočnosti dospel k záveru, že je v záujme ďalšej výchovy a zdravého psychického a sociálneho vývinu maloletého, aby bol umiestnený v režimovom zariadení. Pri určení vyživovacej povinnosti rodičov maloletého vo vzťahu k reedukačnému centru, vychádzal zo súčasných možností, schopností a majetkových pomerov rodičov. Matka je nezamestnaná, ku dňu rozhodovania súdu bola bez akéhokoľvek príjmu. Pri určení výšky výživného vo vzťahu k matke vychádzal z podmienok § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti otca vychádzal z jeho výpovede, keď zistil, že mesačne je schopný zarobiť si približne 1.000 € a privyrobí si aj výrobou korbáčov vo výške 100 - 150 € mesačne. O výživnom rodičov k maloletému dieťaťu počas jeho pobytu v Detskom domove sv. Jozefa v Turzovke nerozhodoval, keďže uvedené zariadenie si výživné nežiadalo určiť.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie matka a otec. Nesúhlasili s nariadením ústavnej starostlivosti nad maloletým. Uviedli, že v domácnosti nastala zmena pomerov, keď sa vedia v súčasnej dobe postarať o syna a zabezpečiť mu všetky potreby. Syn Y. so svojou rodinou sa sťahuje do nájomného bytu pridelený mu Obcou Nová Bystrica. Po návšteve syna T. mohli vidieť podmienky, v ktorých momentálne žije a tie sú neprípustné pre jeho vývin. Žiadajú, aby syn T. bol vrátený do ich opatery.

3. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdiť. Domnieva sa, že pobyt maloletého v reedukačnom centre je v jeho záujme, v tomto zariadení maloletý bude pripravený do budúcnosti fungovať rodinne a zvládať nároky, ktoré budú na neho kladené. I napriek tomu, že rodinné pomery sa u rodičov čiastočne upravili, naďalej sú toho názoru, že pokiaľ maloletý bol v minulosti vrátený do starostlivosti rodičov, úrad musel opakovane vykonávať opatrenia a maloletého umiestniť do zariadenia. Momentálne nie je v záujme maloletého, aby u neho nebola nariadená ústavná starostlivosť, nakoľko nie je ukončený reedukačný proces.

4. Matka a otec vo vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka (v replike) uviedli, že pobyt ich syna v reedukačnom centre nie je naďalej žiaduci, pretože je už teraz pripravený fungovať v rodine a zvládať nároky, ktoré sú naňho kladené. Sú už poučení a nebudú sa opakovať chyby vo výchove z minulosti.

5. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CMP) po zistení, že odvolanie podal včas (§ 362 ods. 1 CSP) účastník konania, v neprospech ktorého bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozsudku, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§

385 CSP a contrario) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu podľa § 65 a § 66 CMP, ktorý podľa § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP ako vecne správny potvrdil.

6. Záver súdu prvej inštancie, ktorý na základe podmienok § 54 Zákona o rodine nariadil ústavnú starostlivosť nad maloletým T. Z. z dôvodov uvádzaných v rozhodnutí, je správny.

7. V danom prípade súd prvej inštancie nariadil ústavnú výchovu nad maloletým v zmysle podmienok § 54 ods. 2 písm. c) Zákona o rodine, podľa ktorého súd môže nariadiť ústavnú výchovu len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená. Výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená, ak rodičia dieťa zanedbávajú po stránke výchovnej, citovej, materiálnej, hygienickej a podobne, nevykonávajú nad ním dohľad, tolerujú napríklad záškoláctvo, požívanie alkoholu a podobne. V takom prípade hrozí, že výchova dieťaťa bude vážne narušená, jedná sa o taký stav, ktorý v sebe zahŕňa reálnu možnosť narušenia výchovy dieťaťa. Ústavná výchova tu plní funkciu preventívnu.

8. Výchova maloletého dieťaťa je vážne narušená závadnými prejavmi vlastných rodičov alebo ďalších osôb, s ktorými dieťa sa stýka, výchovnou nespôsobilosťou rodičov, jeho asociálnym chovaním vplyvom širšieho rodinného prostredia. V tomto prípade už došlo k vážnemu narušeniu výchovy dieťaťa a ústavná výchova musí plniť funkciu nápravnú.

9. Vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že podmienky uvedené v § 54 ods. 2 písm. c) Zákona o rodine vo vzťahu k okolnostiam v danej prejednávanej veci boli naplnené. Je zrejmé, že už v roku 2017 na základe nedostatočnej starostlivosti rodičov, ako aj vplyvom rodinného prostredia, v ktorom maloletý vyrastá, sa začalo prejavovať nevhodné správanie sa maloletého nielen v domácom prostredí, ale aj vo vzťahu k okoliu. Z dôvodu neprimeranosti takéhoto správania bola rodičom uložená povinnosť odovzdať dieťa do starostlivosti Diagnostického centra Ružomberok a neskôr aj jeho umiestnením v Detskom domove sv. Jozefa v Turzovke. Napriek uvedeným výchovným opatreniam k stabilizácii a zlepšeniu správania sa maloletého nedošlo. Naopak, správanie sa maloletého zostalo aj naďalej problémové. Zo správy všetkých zariadení, v ktorých bolo doposiaľ maloleté dieťa umiestnené, vyplýva, že rodičia maloletého výchovu nezvládajú, pokiaľ je tento v domácom prostredí, opätovne sa vracia späť do svojho predchádzajúceho stavu.

10. Vychádzajúc tak z rozsiahle vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, na základe ktorého je možné konštatovať, že je v záujme ďalšej výchovy a zdravého psychického vývinu maloletého, aby bol vykonaný a následne ukončený reedukačný proces, ktorý je v súčasnej dobe len na začiatku svojej adaptačnej fázy, odvolací súd stotožňujúc sa s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie (na ktoré odkazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP), rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

11. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP a žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko z okolností prejednávanej veci nevyplýva, že by bolo dôvodné niektorému z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania priznať.

12. Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)